

Een El Dorado in de Houtrakpolder

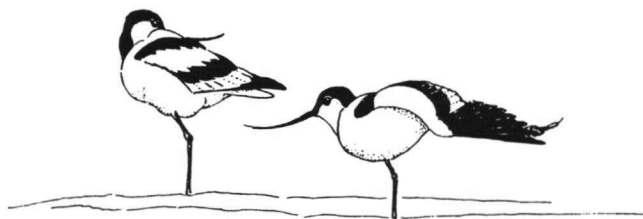
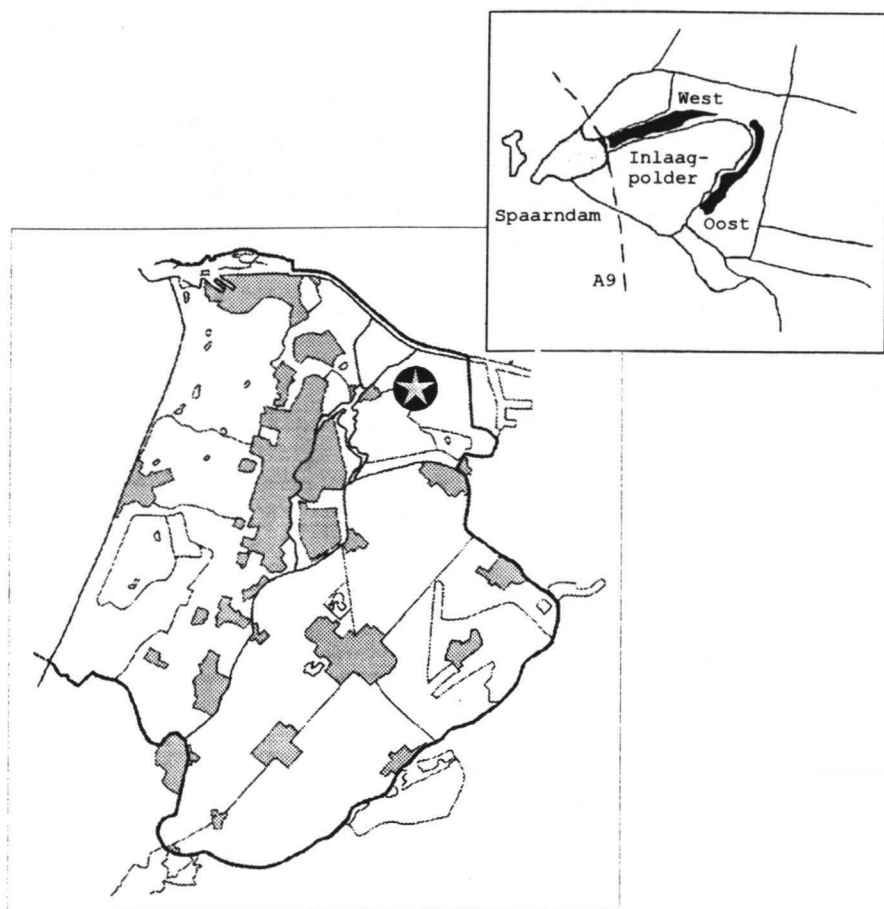
Guido van Leeuwen

Eind april werden de hooggespannen verwachtingen bewaarheid. In de Houtrakkerbeemden bleken maar liefst vijftien paar Kluten te nestelen. Dat deze soort zich zou vestigen in dit natuurontwikkelingsgebied was te verwachten maar dat de aantallen zouden oplopen tot minimaal 22 paar had toch niemand kunnen bevroeden.

In het najaar van 1995 zijn in de Houtrakpolder een aantal percelen akkerland omgevormd tot slikvelden, plasjes, waterlopen en ruig grasland. Het beheer is in handen van Staatsbosbeheer. Na verloop van tijd zal het open karakter verdwijnen en zal er sprake zijn van een moerasgebied met rietvelden en wilgenbosjes. Op enig moment zal de oppervlakte van het westelijk deel van de Houtrakkerbeemden nog worden uitgebreid en dit deel wordt dan bijna twee keer zo groot. De Houtrakkerbeemden liggen langs de ringweg die de Inlaagpolder scheidt van de Houtrakpolder en bestaan uit een westelijk deel nabij het Westhofbos en een oostelijk deel nabij de nieuwe golfbaan. De twee deelgebieden zijn in figuur 1 in zwart weergegeven.

Zoals het er nu naar uitziet zal het gebied rond Ruigoord op de shop gaan. Dit betekent dat er een eind komt aan mijn sinds 1989 zorgvuldig opgebouwde reeks inventarisaties van broedvogels. Dit gemis zal moeten worden golenigd door de inventarisatie van de Houtrakkerbeemden. Vandaar dat dit voorjaar samen met Evert van Huijssteeden en Hans Groot een begin is gemaakt met een nieuwe reeks broedvogeltellingen. Tijdens deze tellingen worden naast de voor de regio schaarse en zeldzame broedvogels tevens een aantal algemene soorten geteld. Voorbeelden zijn Bergeend, Kuifeend, Krakeend, Kievit, Grutto, Graspieper, Veldleeuwerik en Gele Kwikstaart. Deze broedvogels zijn nu een keer of zes geïnventariseerd en de voorlopige resultaten swingen al aardig de pan uit; daarover straks meer.

Naast deze inventarisaties zijn ook losse tellingen van alle aanwezige vogels gehouden. Deze integrale gebiedstellingen zijn en worden ook door andere dan de hiervoor genoemde vogelaars uitgevoerd. Om inzichtelijk te maken welke plekken het meest door de vogels worden bezocht, zijn in zowel het westelijk als in het oostelijk deelgebied drie telgebieden onderkend. Zo wordt een verfijning van de distributie mogelijk en kunnen de telresultaten later een bijdrage leveren aan de (toekomstige) beleidsplannen van Staatsbosbeheer.

Figuur 1. De ligging van de Houtrakkerbeemden in de Houtrakpolder. Tekening Kluten: Guido van Leeuwen.

Uit de tellingen blijkt voorlopig (stand per half mei) dat er minimaal 22 paar Kluten tot broeden zijn gekomen op de kale moddervlaktes in het westelijk deelgebied. De eerste eieren zijn waarschijnlijk in de derde week van mei uitgekomen zodat er al aardig wat jonge Kluten rond rennen. De Havik van het Westhofbos kan aan tafel. In het oostelijk deelgebied waar geen kale moddervlaktes voorkomen zijn slechts twee paar tot broeden overgegaan. Deze nesten lagen op de nog kale oever van de golfbaan waar de sportieve medemens straks achter een klein balletje aanloopt.

Ook de Kleine Plevier doet het in het westelijk deelgebied beter dan in het oostelijk deelgebied. De verhouding is hier 5-6 paar in de west tegen 1 paar in de oost. Oplettende telers in het bezit van een goede telescoop kunnen in het westelijk deelgebied tussen de jonge Kluten dus ook jonge Kleine Plevieren ontdekken. Waarschijnlijk komt de stand voor Bontbekplevier uit op twee paar (in het westelijk deelgebied). Ook Kokmeeuw en Visdief hebben zich gevestigd. De voorlopige stand komt voor de Kokmeeuw uit op 2 nesten. De Visdief is al iets talrijker met ongeveer 5 paar. Dit kan nog meer worden omdat deze soort pas laat in de broedkolonies arriveert. Dit waren nu reeds de eerste opvallende resultaten van de broedvogelinventarisaties. Meer hierover een volgende keer.

Tenslotte nog een opsomming van leuke waarnemingen die niet direct betrekking hebben op de broedvogelbevolking. Het betreft waarnemingen die zijn gedaan tijdens de inventarisaties maar ook losse waarnemingen uit het archief.

Tijdens een aantal dagen in april zijn grote aantallen Kemp-hanen geteld, bijvoorbeeld 173 op 20 april, 141 op 26 april, 112 op 21 april en 50-60 exemplaren op 23 april. Leuk waren ook de waarnemingen van Kleine Strandloper (26-4: 3 en 2-6: 2 exemplaren), Temmincks Strandloper (27-4: 2, 11-5: 3 en 17-5: 1 exemplaar), drie Krombekstrandlopers in zomerkleed op 14-5 en Steenloper (1 exemplaar op 4, 7 en 9 mei). Het hoogste aantal Bontbekplevieren, 18 exemplaren, is geteld op 25 maart. Deze telling leverde ook de meeste Bonte Strandlopers op, namelijk 27. Regelmatig zijn natuurlijk ook soorten als Zwarte Ruiter, Groenpootruiter (maximaal 11 op 27-4) en Oeverloper (7 exemplaren op 27-4) waargenomen. Absolute knaller was de Steltkluut die Herbert Fontejne op 26 april waarnam. Tot zover de steltlopers.

Andere hoogtepunten waren de 74 Dwergmeeuwen op 21 april en de 21 Grauwe Ganzen op 6 maart. Tot zover de eerste berichten over de vogels van de Houtrakkerbeemden. In een ander artikel in deze Fitis wordt aandacht besteed aan de recente ontwikkelingen betreffende het beheer van de Houtrakkerbeemden.